

Red: Arne Borg

Föreningen Sveriges Socialchefer anordnade den 4-5 december 1980 ett symposium kring temat "EKO-NOMI OCH SOCIALTJÄNST" i Norrtälje.

Avsikten med symposiet var att belysa socialvårdens situation i det nuvarande samhällsekonomiska läget, där krav ställs på nedskärningar inom inte minst den offentliga sektorn. Symposiet utmynnade i att en arbetsgrupp tillsattes med representanter från Socialchefsföreningen, Föreningen Sveriges Kommunal-ekonomer och vissa forskare. Arbetsgruppens uppgift blir att följa den fortsatta utvecklingen och vidta de åtgärder som befinnes erforderliga för att tillvarata de svaga gruppernas intressen i samhället.

Diskussionen under symposiet kommer att dokumenteras i en särskild arbetsrapport, som kommer att färdigställas under januari. Den kan rekvideras från Föreningen Sveriges Socialchefer c/o Socialförvaltningen, rum 1607, 106 64 Stockholm, tel 08/58 85 03.

"Ungdomars levnadsförhållanden"

Delegationen för social forskning har berett Föreningen Sveriges Socialchefer tillfälle att yttra sig över rapporten "Ungdomars levnadsförhållanden".

Rapporten utgör en intressant läsning. Den redovisar en omfattande forskning, fakta och debatt på ungdomsområdet. Rapportens upplägg-

ning är av det slaget att den erhållit ett egenvärde. Den bör kunna användas i bl a ungdoms- och fritidsledarutbildningen. "Ungdomars levnadsförhållanden" är av intresse inom både den kommunala fritidsverksamheten och folkrörelsernas ungdomsarbete.

Rapporten täcker in ett brett område. Trots detta kan naturligtvis ytterligare forskning och utveckling aktualiseras. Föreningen Sveriges Socialchefer vill för sin del betona att följande områden prioriteras:

- Kommersialismens inflytande på kommunal fritidsverksamhet och folkrörelsernas ungdomsarbete.
- Idrott och friluftsliv som metod i socialt arbete och gängbearbetning.
- Konsten som bruksvara i ungdomsarbetet.
- Samspelet mellan socialtjänstens arbete, ungdoms- och fritidsgårdarnas verksamhet samt föreningslivet för att förebygga bl a missbruk och aktivera socialt utsatta ungdomsgrupper.
- Ungdoms- och fritidsledarna som hälso- och kulturarbetare.
- Föreningslivets metodutveckling. Föreningen vill också ge uttryck för uppfattningen att rapporten i sin nuvarande eller i en kompletterad version ges ut i bokform och därmed görs lättillgängligare för en bredare läsekrets.

Alternativ till tvång

Uttalande antaget vid Föreningen Sveriges Socialchefer symposium "ALTERNATIV TILL TVÅNG" 1980-11-21 på Assögården, Vaddö. Uttalandet överlämnat till Socialberedningen vid uppvaktning 1980-11-27.

Vid ett av Föreningen Sveriges Socialchefer anordnat symposium "ALTERNATIV TILL TVÅNG" på Assögården den 20-21 november 1980, har genomförts en ingående diskussion om utvecklingen av vård och behandling av missbrukare. I symposiet medverkade personer som representerar en bred erfä-

renhet av dessa vårdfrågor såväl från olika institutioner och öppenvårdsenheter som från länk- och andra frivilligorganisationer.

Vid en genomgång av läget inom vården har symposiet funnit att det finns breda kunskaper om frivilliga behandlingsformer, som enligt beprövad erfarenhet kan ge goda resultat. Dessa behandlingsformer har utan tvekan utvecklats så, att de kan möta de ökade krav som den allvarliga missbrukssituationen ställer på olika vård- och behandlingsformer. En sådan utveckling kommer att hämmas om kraven på långtgående tvångsbestämmelser mot missbrukare tillmötesgås. Även det viktiga samarbetet med klientorganisationerna äventyras, något som ytterligare försvårar en utveckling av vården.

Vård under frivilliga former är en förutsättning för en fortsatt positiv utveckling av vården. Tvångsbestämmelser kan på intet sätt ersätta en sådan utveckling, vilken är en nödvändighet om de ökade tunga missbruksproblemen skall klaras. Det blir särskilt tydligt om man tänker på att en stor del av missbruk är dolt, dvs blir inte känt av samhällsorganen. Under 1970-talet har en viss övergång till frivillig vård genomförts. Detta har lett till att det blivit lättare att nå kontakt med missbrukarna. Om inte tvånget mot missbrukarna starkt begränsas kan inte denna utveckling fortsätta. Bl a kommer svårigheterna att nå kontakt med narkotikamissbrukare att bli stora. Vidare kommer utvecklingen av den förebyggande verksamheten att försvåras.

Man måste även beakta att tvångsbestämmelser kommer att hämma den reformering av nykterhetsvårdsanstalterna som avses genomföras under nytt huvudmannaskap. Denna omstrukturering av en stor del av de tillgängliga resurserna är det förmodligen viktigaste medlet för att inom begränsade resurser tillgodose behovet av en upprustning av vården.

Långtgående tvångsåtgärder mot människor står i bjärt kontrast till socialtjänstlagens allmänna inriktning och människosyn, vilken främst får sitt uttryck i lagens sk portalparagraf.

aktuellt FRÅN SVENSK SOCIALMEDICINSK FÖRENING

Red: Urban Janlert

Ny styrelse

Föreningen hade sitt årsmöte 3 december 1980 och utsåg då ny styrelse för verksamhetsåret 1981. Följande ingår: Erik Allander (ordf. Socialmed inst. Huddinge sjukhus, 141 86 Huddinge, 08/746 28 44), Leif Svanström (v ordf och ansvarig för riksstämmefrågor), Urban Janlert (sekr. Socialmed forskningsenheten, Storstigen 22, 951 38 Luleå, 0920/888 10), Bo Nilsson (skattmästare), Sven Kullman (representant för allmänläkarna), Kerstin Bergman-Larsson (representant för icke-läkarna), Per Bjurulf.

Nordisk socialmedicinsk förbund

Mötet beslöt godkänna ett förslag till stadgar för Nordisk socialmedicinsk förbund bestående av de nordiska ländernas socialmedicinska föreningar. Förbundet är en formalisering av tidigare nordiskt samarbete. Förbundets uppgift är att främja och samordna det fackliga och vetenskapliga samarbetet på det socialmedicinska området i Norden.

Föreningen anordnar regelbundna nordiska socialmedicinska kongresser och fungerar också som stödorganisation för tidskriften *Scandinavian Journal of Social Medicine* och utser dess redaktion.

Omvårdnadsforskning

Omvårdnadsforskningen blir allt mer aktuell. Frågan diskuterades vid föreningens årsmöte bla med tanke på socialmedicinens roll och handledaransvar. Omvårdnadsforskningen har tidigare varit en fråga som drivits av enskilda entusiaster, men börjar nu få allt mer organiserade former. En första professur inom ämnet har tillsatts i Umeå. Vid diskussionen framhölls att omvårdnadsforskningen är en tvärvetenskaplig disciplin, där dock socialmedicinen har en central plats. Socialmedicinen kan inte klara all handledning, utan andra medicinska verksamhetsområden måste också hjälpa till. Vikten av ämnets kliniska förankring betonades. Regler för behörighet i ämnet måste också diskuteras närmare.

Våra recensenter

Felipe Costa är verksam vid Nacka-projektet, *Rudolf Schlaug* överläkare vid psyk klin Södersjukhuset, Stockholm. *Kerstin Tode* vårdcentralpsykolog i Skaraborgs län, *Ingemar Lindahl* verksam vid socialmedicinska enheten, Huddinge sjukhus, *Ulla Qvarnström* professor i omvårdnadsforskning vid universitetet, Bergen, *Leif Svanström* professor i socialmedicin, Stockholm, *Margareta Bergström* kurator vid Nacka-projektet.

bok recensioner

Socialanalys – en metod för socialpsykiatriskt fältarbete

BJÖRN MAGNÉR

Hur vet du det?

Esselte studium, Göteborg 1980, 171 s

I en nyutkommen bok "Hur vet du det?" (Esselte Studium-Akademi Förlaget) framställer Björn Magnér på ett detaljerat, lättillgängligt och illustrativt sätt en metod för "socialanalys i praktiken". I metodens praktiska tillämpning "stimuleras människor att ur sina egna livserfarenheter utveckla insikt om hur individ och samhälle påverkar varandra; hur individen är en produkt av samhälleliga förhållanden, samtidigt som han/hon skapar dessa förhållanden." Trots att boken är avsedd för studiecirklar ger den ändå en solid presentation av Magnérs ambitiösa målsättning; den utgör en väl avvägd balansering mellan teori och ästadkommen praktik.

Magnérs utgångspunkt är att de materiella samhällsekonomiska förhållandena omedelbart påverkar människans psykiska struktur och därmed även hennes sociala handlande; de materiella förhållandena avspeglar sig dessutom i samhällsideologin, vilket även i sin tur betingar varje människa till en samhällsbevarande roll, genom att förankra den